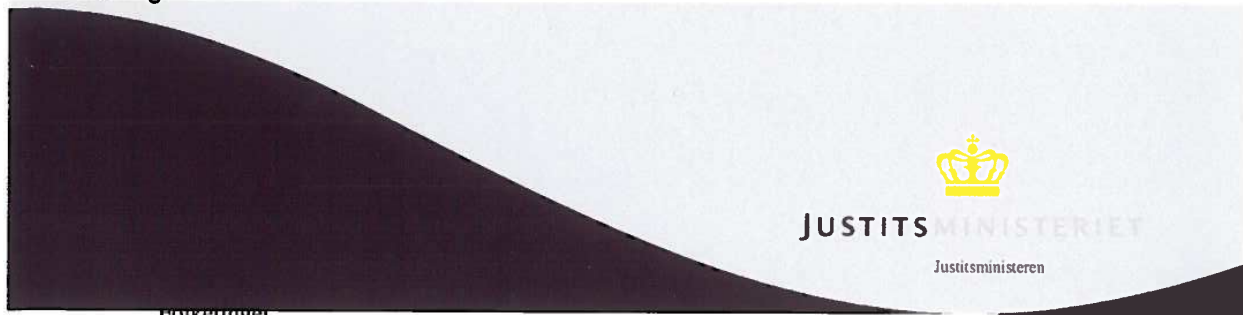

Statsrevisorerne 2013-14
Beretning nr. 9 Justitsministerens redegørelse af 28. maj 2014
Offentligt

Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. maj 2014
Sagsnr.: 2013-024-0191
Dok.: 1144880

Ministerredøgørelse vedrørende Statsrevisorernes bemærkninger til Rigsrevisionens beretning om straffesagskæden

Jeg har den 30. januar 2014 modtaget Statsrevisorernes beretning nr. 9/2013 om straffesagskæden. Statsrevisorerne har i den forbindelse anmodet mig om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til, jf. § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber mm.

Det fremgår af beretningen, at Rigsrevisionen har ønsket at undersøge straffesagskæden, herunder hvor lang tid det tager at gennemføre straffesager, samt Justitsministeriets rolle og ansvar for at sikre, at straffesagskæden fungerer optimalt.

Indledende bemærkninger

1. Jeg vil indledningsvis gerne kvittere for beretningen. Rigsrevisionen har taget fat om nogle vigtige emner, som Justitsministeriet også har fokus på.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at de fire myndigheder i straffesagskæden varetager hver sin rolle. Politiet opklarer og efterforsker forbrydelser, anklagemyndigheden drager strafskyldige til ansvar og sørger for, at der ikke sker forfølgning af uskyldige, domstolene vurderer beviserne i en sag og dømmer eller frifinder den tiltalte, og kriminalforsorgen fuldbyrder den straf, som domstolene har fastsat. Myndighederne i straffesagskæden varetager således forskellige funktioner, herunder fører anklagemyndigheden og domstolene kontrol med de tidligere led i kæden. Myndighederne varetager således mange andre hensyn end hensynet til sagsbehandlingstiden.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Det er imidlertid min opfattelse, at det tværgående samarbejde med at sikre en effektiv straffesagskæde er vigtigt og skal prioriteres.

Et stærkt fokus på samarbejdet mellem myndighederne i straffesagskæden skal sætte retning for skabelsen af fælles tværgående resultater. Denne retningssætning skal fastsættes med respekt for de enkelte myndigheders behov for at tilrettelægge deres styring ud fra deres respektive formål og opgaver. Det er min opfattelse, at den koncernstrategiske styring skal indrettes således, at myndighederne under hensyntagen til den tværgående resultatskabelse har den fornødne fleksibilitet i forhold til at tilrettelægge og anvende deres ressourcer, hvor nytteværdien er størst.

Rigspolitichefen, rigsadvokaten, direktøren for Domstolsstyrelsen, direktøren for kriminalforsorgen og Justitsministeriets departementschef har derfor besluttet at etablere et fælles toplederforum med et særligt fokus på straffesagskæden. På grund af domstolenes særlige status vil direktøren for Domstolsstyrelsen alene være observatør i toplederforum og deltager i de enkelte projekter efter en konkret vurdering. Det første møde i toplederforum blev afholdt i maj 2013.

Med henblik på yderligere at understøtte det strategiske samarbejde på tværs af Justitsministeriets område, blev den fælles strategi for det tværgående samarbejde i straffesagskæden godkendt på et møde i toplederforum i november 2013. Strategien har været drøftet i de respektive samarbejdsudvalg i myndighederne, og på et møde i toplederforum i april 2014 blev den endelig godkendt.

Strategien indebærer, at retsvæsenet frem mod 2016 skal styrke det tværgående samarbejde i straffesagskæden, herunder ved at øge digitaliseringen og ved systematisk at inddrage borgere og offentlighed. Strategien skal i de kommende år udmøntes i en række konkrete projekter og initiativer med henblik på generelt at styrke samarbejdet på tværs af myndighederne i retssystemet og skabe en mere effektiv straffesagskæde.

Jeg er således enig med Rigsrevisionen i, at Justitsministeriet har en væsentlig opgave i at understøtte et tæt tværgående samarbejde mellem myndighederne, herunder at bidrage til at den samlede straffesagskæde fungerer effektivt.

For at sikre, at målene bliver nået, vil toplederne på de kommende møder søsætte konkrete projekter. Der oprettes en central styring af de tværgåen-

de projekter via en sekretariatsfunktion placeret i departementet. Det sikrer et konstant strategisk fokus på optimering og effektivisering i straffesagskæden samt det nødvendige overblik, opfølgning og prioritering, som skal understøtte selve visionen om et effektivt og velfungerende retsvæsen.

I november 2013 besluttede toplederforum at oprette et controllerforum med deltagelse af de relevante aktører i straffesagskæden samt ministeriet i en koordinerende rolle, jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 3. Herudover blev det besluttet at iværksætte en foranalyse af et tværgående initiativ, der har til formål at forbedre den digitale udveksling af dokumenter mv. mellem myndighederne i straffesagskæden, jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 4.

På et møde i toplederforum i april 2014 blev det bl.a. besluttet at iværksætte tre konkrete, tværgående projekter.

For det første blev det besluttet at iværksætte et tværgående projekt med deltagelse af alle styrelserne i straffesagskæden og Justitsministeriet. Projektet har til formål at digitalisere særakten (oplysninger om tiltaltes tidligere kriminalitet). Det tværgående projekt vil bestå af en række faser med henblik på, at særakten i sidste fase af projektet kan hentes ved opslag i de enkelte myndigheders datasæt.

For det andet blev det besluttet at iværksætte et tværgående projekt med deltagelse af alle styrelserne i straffesagskæden, der i første omgang har til formål at indsamle data om årsagerne til, at retsmøder og hovedforhandlinger ikke gennemføres som planlagt ved berammelsen, og hvornår omberømmelse eller udsættelse sker. De indsamlede data skal efterfølgende anvendes til at definere konkrete initiativer, som kan sikre, at retsmøder og hovedforhandlinger i højere grad gennemføres som planlagt.

Som et tredje projekt blev det besluttet at nedsætte en tværgående projektgruppe med deltagelse af Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten og Rigspolitiet. Projektgruppen skal afdække behovet for og den nuværende status for AV-udstyr i retssalene samt udarbejde en business case for anskaffelse af nødvendigt udstyr. Erfaringerne og eventuelt brugbart udstyr fra video 3-projektet vil i den forbindelse indgå i behovsanalysen. Projektet forventes afsluttet senest i november 2014.

Den styrkede strategiske styring og det resultatorienterede fokus, der er i de enkelte myndigheder, har efter min opfattelse medvirket til, at myndig-

hederne på Justitsministeriets område, har kunnet løfte niveauet i opgavevaretagelsen på flere centrale områder.

Samtidig har Rigspolitiet oplyst, at straffelovskriminaliteten fortsat falder. Således kan der i 2013 konstateres et fald på godt 3.000 anmeldelser for overtrædelse af straffeloven (eksklusiv brugstyveri af cykel og knallert) i forhold til 2012, svarende til 1 pct. Set over en 10-årig periode fra 2004-2013 er det alene i 2005 og 2006, at straffelovskriminaliteten har været lavere end i 2013. Dette samlede fald i straffelovskriminaliteten dækker bl.a. over et fald i den borgervendte kriminalitet, der også har høj politisk prioritet. Det vil sige den kriminalitet, der generer borgerne og skaber utryghed, herunder indbrud og den personfarlige kriminalitet såsom vold.

I 2013 var antallet af anmeldelser om indbrud i privat beboelse faldet med knap 4 pct. i forhold til 2012 og med 14 pct. i forhold til 2009, der var det år, hvor antallet af anmeldelser toppede.

Også når der ses på udviklingen i sigtelsesprocenten, kan der konstateres en positiv udvikling, idet den er fastholdt på et niveau, der ligger 5 procentpoint over resultatet for 2009.

Ved domstolene har antallet af verserende straffesager været faldende siden 2008, selv om antallet af modtagne straffesager var stigende i perioden frem til 2012. En medvirkende årsag hertil har bl.a. været, at domstolene i 2009 fik tilført midler med henblik på, at domstolene kunne levere en styrket indsats for at nedbringe den sagsbunke, som en stigende tilgang af sager havde medført.

I kriminalforsorgen er køen af domfældte, der venter på afsoning, afviklet i 2013 gennem en struktureret og fokuseret indsats. Et historisk højt belæg, konvertering af fængselspladser, så de matcher efterspørgslen, fokuseret styring af indkaldelserne til afsoning mv. har betydet, at venterkøen er afviklet.

Statsrevisorernes bemærkninger

2. Jeg konstaterer, at Statsrevisorerne på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse kritiserer, at Justitsministeriet ikke hidtil har vurderet, om man lever op til lovgivningens krav om, at straffesagerne under ét afsluttes så hurtigt, som sagens beskaffenhed tillader. Statsrevisorerne bemærker i den

forbindelse, at hurtig behandling af straffesager har stor betydning for borgernes retsfølelse, for offeret og for den sigtede.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen ikke har set det som sin opgave at vurdere, om straffesagerne er gennemført hurtigt nok.

Jeg kan oplyse, at myndighederne i straffesagskæden har stor fokus på at sikre en effektiv straffesagskæde – også af hensyn til de borgere, der – på den ene eller anden måde – er i kontakt med straffesagskæden.

Jeg skal hertil bemærke, at tilpasning og koordinering af produktionen, herunder så eventuelle krav i lovgivningen efterleves, i udgangspunktet er en driftsopgave, der henhører under myndighederne, og som bør være et ansvar for de myndigheder, der varetager de pågældende opgaver.

Justitsministeriets opgave er i den sammenhæng i videst muligt omfang at understøtte myndighedernes arbejde hermed og sikre rammerne herfor, f.eks. gennem forberedelse af lovgivning, projektet med tværgående digitalisering, toplederforum mv.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at det som led i det almindelige over/underordningsforhold er myndighedernes ansvar at gøre ministeriet opmærksom på særlige udfordringer, som myndighederne ikke ser sig i stand til at håndtere inden for de eksisterende bevillingsrammer. Justitsministeriet har etableret formelle fora, hvor myndighederne kan rejse særlige udfordringer over for ministeriet.

Selv om Rigsrevisionen alene har haft fokus på afsluttede straffesager i 2012, kan jeg oplyse, at Justitsministeriets primære fokus i tiden efter implementeringen af politi- og domstolsreformen var at understøtte reformimplementeringen i de enkelte styrelser og iværksætte de styringsparadigmer, der var forudsat ved reformen. Justitsministeriet havde også i perioden fra 2009 et fokus på det tværgående samarbejde om straffesager. Justitsministeriet valgte at sætte fokus på den tværgående digitalisering i straffesagskæden. Ministeriet fik således iværksat en kortlægning af 15 konkrete forslag til tværgående projekter, hvoraf der blev udarbejdet business case for ni af dem. Iværksættelsen af digitaliseringsprojekterne blev imidlertid udfordret af nedlukning af POLSAG, som var den tekniske forudsætning for en række af delprocesserne i digitaliseringen, jf. tillige nedenfor under pkt. 4. Derudover fik Justitsministeriet iværksat udrulning af

en landsdækkende videokonferenceløsning på justitsområdet (video3), som regeringen i foråret 2012 besluttede at gennemføre.

3. Jeg konstaterer endvidere, at Statsrevisorerne finder det kritisabelt, at Justitsministeriet ikke har levet op til sit ressortansvar, idet ministeriet ikke har sikret sammenhæng i og viden om sagsbehandlingstiden fra en straffesag bliver anmeldt, til den bliver afsluttet.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen på baggrund af sin undersøgelse alene har fundet, at Justitsministeriet og myndighederne ikke har fokuseret tilstrækkeligt på at skabe et sammenhængende og overskueligt overblik over straffesagskæden.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at ministeriet modtager en række nøgletal fra myndighederne, og at ministeriet derigennem er bekendt med f.eks. sagsophobning, sagsbehandlingstider mv. Myndighedernes opgørelser af sagsbehandlingstiden afspejler i høj grad de parametre, som er styringsmæssigt relevant i forhold til den enkelte myndighed. Disse parametre er i forhold til opgørelsen af en samlet sagsbehandlingstid ofte ikke sammenfaldende.

Jeg har i forlængelse heraf noteret mig, at Rigsrevisionen anerkender, at der kan være styringsmæssige fordele ved at opgøre sagsbehandlingstiderne på baggrund af de enkelte myndigheders valgte parametre. Politiet opgør f.eks. sagsbehandlingstiden på baggrund af antal anmeldelser og sigtelser, anklagemyndigheden på baggrund af antal forhold, domstolene på baggrund af sagsprocessen (f.eks. domsmandssager og nævningsager) og kriminalforsorgen på baggrund af antal personer.

Jeg kan endvidere oplyse, at der inden for rammerne af Justitsministeriets toplederforum er oprettet et controllerforum med deltagelse af de relevante aktører i straffesagskæden samt ministeriet i en koordinerende rolle. Controllerforum skal bl.a. understøtte arbejdet med udvikling af et sammenhængende tværgående datagrundlag for straffesagskæden med henblik på at tilvejebringe mulighed for løbende overvågning og vidensdeling bl.a. vedrørende sagsproduktion og kapacitetsudfordringer på tværs af myndighederne.

Controllerforum skal således bl.a. sikre en større vidensdeling omkring de data, der er tilgængelige i straffesagskæden. Controllerforum vil i første omgang fokusere på at etablere et samlet overblik over, hvilke informatio-

ner, herunder sagsstatistikker mv., der er tilgængelige i de enkelte myndigheder. På baggrund heraf vil det blive vurderet, hvilke informationer der vil kunne anvendes til at belyse bl.a. sagsflowet i straffesagskæden.

Målsætningen er, at arbejdet i controllerforum i løbet af 2014 vil skabe et tilstrækkeligt grundlag for, at der fra og med 2015 kan påbegyndes udarbejdelse af tværgående ledelsesinformation for straffesagskæden, som bl.a. skal bidrage til at forbedre både det centrale og lokale arbejde med tværgående optimering og koordinering af kapacitets- og ressourceudnyttelsen i straffesagskæden.

Controllerforum nedsatte ultimo januar 2014 en arbejdsgruppe med deltagelse af samtlige myndigheder i straffesagskæden med henblik på at få gennemført en overordnet afdækning af den nuværende registreringspraksis i de enkelte myndigheder.

Arbejdsgruppens arbejde blev afsluttet ultimo marts 2014 og afdækkede bl.a., at der i forbindelse med sagsovergang mellem myndigheder sker et skift i sagsopgørelserne, der skaber udfordringer i forhold til en entydig sammenkobling af data på tværs af myndigheder, og at en fremtidig måling af sagsbehandlingstider, sagsflow mv. på tværs af myndigheder vil kræve, at der tages en række konkrete beslutninger i forhold til registreringspraksis og databearbejdning.

Controllerforum besluttede på et møde i april 2014 at igangsætte en gennemgang af et antal konkrete sager, som gennemløber hele straffesagskæden (samtlige myndigheder).

Gennemgangen skal belyse dels konkrete udfordringer i sagsregistreringen, dels om der i de forskellige datasystemer allerede nu findes nøgler til at sammenstille et straffesagsforløb fra anmeldelse til afsoning. Gennemgangen vil endvidere belyse behovet for eventuelle fremtidige ekstraregistreringer hos én eller flere af myndighederne.

I forbindelse med nedsættelsen af controllerforum blev det endvidere besluttet, at der ville blive udarbejdet en kortlægning af data i Det Centrale Kriminalregister med henblik på en vurdering af, om data herfra kan bidrage til skabe et bedre overblik over sagernes samlede gennemløbstid på tværs af myndighederne i straffesagskæden, idet registreret indeholder en række data fra gerningstidspunkt til afsoning.

Rigsadvokaten modtog medio marts 2014 et udtræk af rådata fra Det Centrale Kriminalregister. Rigsadvokaten er påbegyndt bearbejdelsen af data i april 2014 og forventer i forlængelse heraf at kunne aflægge en første status på arbejdet med gennemgang af data fra Det Centrale Kriminalregister primo juni i controllerforum.

Jeg noterer mig med tilfredshed, at Rigsrevisionen anerkender Justitsministeriets tiltag i forhold til etablering af toplederforum og controllerforum.

4. Jeg kan endvidere konstatere, at Statsrevisorerne finder det kritisabelt, at Justitsministeriet ikke i tilstrækkelig grad har stillet krav til myndighederne om samarbejde og tværgående digitale løsninger, der kan mindske sagsbehandlingstiderne i straffesager.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen på baggrund af sin undersøgelse alene finder, at Justitsministeriet har været for tilbageholdende med at insistere på tværgående løsninger.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at Justitsministeriet allerede i 2009 vedtog en fælles IT-strategi på ministerområdet med henblik på at opstille konkrete forslag til projekter vedrørende tværgående digitalisering. I 2010 udarbejdedes 15 konkrete forslag til tværgående projekter. Efterfølgende blev der udarbejdet en business case for de ni mest lovende projekter. Alle projekter vedrørte straffesager.

POLSAG ville have skabt mulighed for fuld elektronisk oversendelse af sager til domstolene og kriminalforsorgen, og denne digitalisering af dataudvekslingen ville på sigt have reduceret arbejdet med forsendelse af papirsager mellem myndighederne.

Efter lukningen af POLSAG blev der foretaget en revurdering af projektet vedrørende tværgående digitalisering, hvor alle myndighederne i straffesagskæden er repræsenteret. På den baggrund blev otte af de ni projekter fremmet ved en udvidelse af den digitale datafølgeseddel.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen er enig i, at det er vigtigt at digitalisering og procesoptimering følges ad, således at arbejdsgangene gentænkes i forhold til de nye muligheder, som digitaliseringen skaber.

Det er endvidere en væsentlig forudsætning for implementering af tværgående digitale løsninger, at den tværgående digitalisering er udviklet og ik-

ke mindst finansieret. Det er herudover en central forudsætning for den tværgående digitalisering, at myndighederne tænker det tværgående perspektiv ind i digitaliseringen af deres interne arbejds gange.

Projektet vedrørende den udvidede datafølgeseddel blev gennemført i april 2013, hvorefter implementeringen blev igangsat. Toplederforum besluttede i november 2013 at iværksætte en evaluering af den udvidede datafølgeseddel. På baggrund af evalueringen, som blev gennemført fra slutningen af november 2013 til 23. december 2013, har toplederforum fastsat et mål om, at datafølgesedlen i gennemsnit skal anvendes i 60 pct. af alle sager på landsplan ved udgangen af 2014.

Toplederforum besluttede endvidere i november 2013 at iværksætte en foranalyse af et tværgående initiativ, der har til formål at forbedre den digitale udveksling af dokumenter mv. mellem myndighederne i straffesagskæden. Foranalysen skal afdække mulighederne for at etablere en generel løsning med webbaseret to-vejs-kommunikation mellem myndighederne, således at datastrømmene automatiseres og genindtastninger begrænses. Omfanget af foranalysen er efterfølgende blevet udvidet til tillige at omfatte en ajourføring af datastrukturen. Foranalysen forventes afsluttet ultimo august 2014.

Jeg kan med tilfredshed konstatere, at Rigsrevisionen anerkender, at Justitsministeriet i løbet af 2013 har iværksat en række initiativer, som skal sikre et konstant strategisk fokus på straffesagskæden og på at styrke det tværgående samarbejde.

Rigspolitiet har endvidere oplyst, at der er igangsat et tværgående projekt om "Sikkerhedsvurdering af sager til retten", som udspringer af samarbejdet "Bedre samarbejde i retssystemet". Repræsentanter fra politiet, domstolene og anklagemyndigheden deltager i projektet, som har til formål at give domstolene bedre mulighed for at tilrettelægge deres opgaver, således at risikoen for uro mv. i og omkring retssalene mindskes.

5. Jeg konstaterer endvidere, at Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at Justitsministeriets arbejdsgruppe om målsætninger for sagsbehandlingstider i straffesager, der blev nedsat i 2009 og som skulle overveje behovet og mulighederne for en ændret udformning og/eller anvendelse af målsætningerne for sagsbehandlingstiderne i visse straffesager, endnu ikke har afsluttet sit arbejde.

Arbejdsgruppen, der blev nedsat med tilslutning fra Folketingets Retsudvalg, har bl.a. overvejet, om det eventuelt vil være mere hensigtsmæssigt i højere grad at fokusere på det samlede tidsforbrug under hele sagsforløbet fra opklaring til afsoning.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at en række af arbejdsgruppens centrale fokusområder bliver videreført i regi af controllerforum, herunder som delementer i planlagte initiativer eller som selvstændige projekter under controllerforum.

Jeg kan konkret oplyse, at arbejdet i controllerforum med bl.a. måling af den samlede sagsbehandlingstid i visse straffesager, hvor data fra Det Centrale Kriminalregister anvendes, sker på baggrund af det forarbejde, der lå i arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppens arbejde og overvejelser mv. bidrager således til Justitsministeriets fortsatte fokus på straffesagskæden og controllerforums fremadrettede arbejde.

6. Rigsrevisionens beretning giver mig herudover anledning til følgende bemærkninger:

Tværgående mål i myndighedernes resultatkontrakter

Rigsrevisionen anbefaler i undersøgelsens hovedkonklusion, at Justitsministeriet og myndighederne overvejer muligheden for i højere grad at opstille tværgående mål i myndighedernes resultatkontrakter i de tilfælde, hvor udfordringerne berører flere myndigheder.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at der i politiets, anklagemyndighedens og kriminalforsorgens resultatkontrakt for 2014 indgår to tværgående mål.

Det ene tværgående mål vedrører gennemførelsen af en analyse med henblik på i løbet af 2014 at skabe et tilstrækkeligt grundlag for, at der fra og med 2015 kan påbegyndes udarbejdelse af tværgående ledelsesinformation for straffesagskæden, som bl.a. skal bidrage til at forbedre både det centrale og lokale arbejde med tværgående optimering og koordinering af kapacitets- og ressourceudnyttelsen i straffesagskæden, jf. nærmere herom under pkt. 3.

Det andet tværgående mål vedrører gennemførelsen af et udviklingsprojekt i 2014 med henblik på, at myndighederne i straffesagskæden kan udveksle dokumenter digitalt, jf. nærmere herom under pkt. 4.

Koordinering på lokalt niveau

Det fremgår af Rigsrevisionens beretning, at Rigsrevisionen ikke har fokuseret på den koordinering, der foregår lokalt mellem myndighederne.

Det er min opfattelse, at Rigsrevisionens undersøgelse ikke giver et fuldstændigt retvisende billede af samarbejdet mellem myndighederne i straffesagskæden, idet Rigsrevisionen ikke har undersøgt det lokale tværgående samarbejde i straffesagerne og myndighedernes rolle i den forbindelse.

Jeg har dog noteret mig, at Rigsrevisionen anerkender, at de lokale myndigheder har etableret lokale koordineringsfora, og at domstolenes bedste praksis-konsulenter har iværksat flere pilotprojekter for at effektivisere sagsgange på tværs af de lokale myndigheder.

Rigsadvokaten har oplyst, at anklagemyndigheden siden 2008 har arbejdet med udbredelse af LEAN-principper i organisationen med henblik på at optimere straffesagsbehandlingen. Projekterne har været og er lokalt forankret i politikredsene, og Rigsadvokaten har bidraget med konsulentbistand til projekterne.

Rigsadvokaten har endvidere oplyst, at der i 2008 og 2009 var særligt fokus på optimering af de interne processer i straffesagsbehandlingen i anklagemyndigheden, men fra 2010 og frem har der været fokus på optimering af de tværgående processer mellem politiet, anklagemyndigheden og retterne.

Politikredsene har således bl.a. gennemført lokale projekter med fokus på optimering af processerne fra straffesagens start i politiet og i den videre behandling anklagemyndigheden samt lokale projekter med retterne i forhold til berømmelse af retssager, forkyndelser, etablering af særlige ”kviksags” retsmøder mv. Hovedparten af straffesagsbehandlingen varetages lokalt af politikredsene og statsadvokaterne, derfor er det løbende lokale samarbejde og koordinering mellem institutionerne i straffesagskæden det helt afgørende parameter i relation til at opnå effektivisering af de tværgående processer i straffesagskæden.

Rigsadvokaten bemærker endvidere, at der er variation i de lokale udfordringer i straffesagsbehandlingen på tværs af straffesagskæden. Derfor er det Rigsadvokatens principielle holdning, at lokale samarbejdsudfordringer skal løses lokalt og understøttes centralt fra Rigsadvokatens LEAN-enhed og/eller Domstolsstyrelsen.

Endelig kan det oplyses, at der i politiet og anklagemyndigheden i samarbejdet med retsvæsenets andre aktører har været et styrket fokus i de senere år på den samlede straffesagskæden, herunder hurtigere behandling af straffesager, der indbringes for domstolene. Anklagemyndigheden er i den forbindelse meget opmærksom på at anvende muligheden for forhåndsberømmelse i straffesager, hvor det er relevant. Det kan tilføjes, at Domstolsstyrelsens arbejdsgruppe om hurtigere behandling af straffesager, der indbringes for retten (med deltagelse af domstolene, anklagemyndigheden og forsvarerne), i sin rapport fra juli 2013 bl.a. peger på, at forhåndsberømmelse bør anvendes i videst muligt omfang.

Rigsrevisionens kortlægning af sagsbehandlingstider

Rigsrevisionen har i beretningen kortlagt sagsbehandlingstiderne for de straffesager, der er afsluttet i 2012, og hvor anmeldelsen er indgivet i perioden 2008-2012.

Det forekommer efter min opfattelse ikke hensigtsmæssigt, at der i kortlægningen af sagsbehandlingstiderne i straffesagskæden alene tages udgangspunkt i tallene for afsluttede sager i 2012, idet der således ikke foreligger et sammenligningsgrundlag. Rigsrevisionen kortlægger således ikke, om der har været en positiv eller negativ udvikling i sagsbehandlingstiderne i den undersøgte periode (2008-2012).

Der tages i Rigsrevisionens kortlægning af sagsbehandlingstiderne i straffesagskæden endvidere ikke højde for, at det i visse sager kan være nødvendigt for politiet at foretage tidskrævende efterforskningskridt som f.eks. at indhente eksterne erklæringer og udtalelser, finde en match på en indhentet DNA-prøve eller i øvrigt at finde en gerningsmand, hvilket kan have stor betydning for den samlede sagsbehandlingstid.

Der er i kortlægningen endvidere ikke taget højde for, at planlagte hovedforhandlinger ved domstolene kan blive udsat på grund af f.eks. lovligt forfald eller vidners udeblivelse mv., hvilket er uden for domstolenes kontrol, selv om der måtte ske en optimal arbejdstilrettelæggelse ved retterne.

Også sådanne forhold vil kunne have indflydelse på den samlede sagsbehandlingstid.

Rigsrevisionens kortlægning viser bl.a., at 126.949 anmeldte forhold blev henlagt samme dag, som forholdet blev anmeldt. Rigsrevisionen anfører i den forbindelse, at henlæggelse af en sag samme dag, som forholdet blev anmeldt, er et udtryk for, at politiet ikke har efterforsket forholdet.

Jeg skal påpege, at henlæggelse af et forhold samme dag, som forholdet anmeldes ikke kan anses for ensbetydende med, at politiet ikke har foretaget den nødvendige efterforskning, inden sagen henlægges. Hvis politiet f.eks. modtager en anmeldelse om indbrud og optagelse af fingeraftryk mv. ikke kan føre politiet nærmere en gerningsmand, henlægges sagen. I sådanne sager vil politiet have foretaget den nødvendige efterforskning, selv om sagen ender med at blive henlagt samme dag, som politiet har modtaget anmeldelsen.

Rigsrevisionens kortlægning af sagsbehandlingstider er baseret på data fra myndighederne i straffesagskæden og Danmarks Statistik. Det fremgår af beretningen, at kortlægningen omfatter mellem 77 pct. og 95 pct. af de straffesager, der blev afsluttet i 2012, idet det ikke i alle tilfælde har været muligt for Rigsrevisionen at sammenstille myndighedernes data.

Rigsrevisionen har således foretaget en række reduktioner af de data, der er indsamlet fra de forskellige myndigheder. Der indgår i beretningen ikke en analyse af de data, der er reduceret bort.

Det har således på det foreliggende grundlag ikke været muligt for Justitsministeriet at vurdere, hvorvidt disse reduktioner medfører udfordringer i forhold til validiteten af de oplysninger om bl.a. sagsbehandlingstid, der indgår i beretningen.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der ved en reduktion af data bør foretages en analyse med henblik på at vurdere, i hvilket omfang reduktionen påvirker datagrundlaget og dermed validiteten af den gennemførte analyse af sagsbehandlingstiderne.

Rigsadvokaten har oplyst, at det er problematisk, at der metodisk kun ses på hovedforholdet i en sag både i forhold til beregningen af sagsbehandlingstider og i forhold til fordelingen på forskellige afgørelser. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at der i snit er 2,5 forhold pr. straffesag

(eksklusiv færdselssager), der afgøres i retten. Ved kun at fokusere på hovedforholdet reduceres datasættet således med ca. 60 pct. Derfor er det ikke korrekt, at datasættet dækker mellem 77 pct. og 95 pct. af straffesagerne. I denne sammenhæng er det vigtigt at pointere, at hvert enkelt forhold kan have en forurettet, så ud fra en borgersynsvinkel forekommer det forkert kun at være interesseret i hovedforholdet i en sag, som f.eks. indeholder flere forhold inden for personfarlig kriminalitet.

Det er på denne baggrund samlet set min vurdering, at resultaterne af Rigsrevisionens kortlægning af sagsbehandlingstiderne bør anvendes med en vis varsomhed.

Mulige effektiviseringspotentialer i straffesagskæden

Jeg konstaterer, at det er Rigsrevisionens opfattelse, at en stor spredning i delprocessernes sagsbehandlingstider inden for samme kriminalitetstype, hvor sagsbehandlingen består af forholdsvis veldefinerede og ensartede sagsskridt, kan være udtryk for et effektiviseringspotentiale. Jeg har endvidere noteret mig, at Rigsrevisionen ikke har haft grundlag for at vurdere, om der er effektiviseringspotentialer ved delprocesser, hvor de sagsskridt, der indgår, er meget forskelligartede eller ubeskrivne.

Jeg må hertil gentage, at kortlægningen, som Rigsrevisionen baserer sine anbefalinger om effektiviseringspotentialer på, efter min opfattelse ikke tager højde for behovet for i visse sager at foretage tidskrævende efterforskningskrift, selv om delprocessen måtte være veldefineret, eller forhold, som ikke kan tilskrives myndighederne arbejdstilrettelæggelse. Det er endvidere min opfattelse, at det er vanskeligt at vurdere et effektiviseringspotentiale ud fra "et øjebliksbillede" som kortlægningen må anses for at være, når der alene tages udgangspunkt i tallene for afsluttede sager i 2012. Der henvises i øvrigt til mine bemærkninger under Rigsrevisionens kortlægning af sagsbehandlingstiderne.

Rigsadvokaten har oplyst, at Rigsrevisionen efter Rigsadvokatens vurdering ikke har påpeget konkrete effektiviseringspotentialer i straffesagsbehandlingen.

Rigsadvokaten mener således ikke, at det på baggrund af analysen af spredningen i sagsbehandlingstiden inden for kriminalitetstyper kan kon-

kluderes, at der er et effektiviseringspotentiale. Rigsrevisionen har ikke analyseret, hvilke årsager der kan være til spredningen, herunder forskelle i sagens karakter og kompleksitet.

Sager inden for de nævnte kriminalitetstyper kan således være meget varierende i kompleksitet, f.eks. kan drabssager og voldtægtssager være meget forskellige, hvilket tidligere er blevet bemærket overfor Rigsrevisionen i forbindelse med undersøgelsen. Et andet eksempel kan være narkosager, der f.eks. omfatter både en enkeltstående handel, en lufthavnssag hvor gerningsmanden indsmugler store mængder stof og en omfattende langvarig efterforskning i et organiseret miljø. Dette gælder også sager, hvor straffen er bøde. F.eks. omfatter kategorien ”anden særlov” stort set samtlige love, der ikke er straffeloven, og spænder dermed fra sager om bøde for henkastning af ispapir i skoven til meget store sagskomplekser med omfattende handel med f.eks. ulovlige pesticider, som rejser vanskelige bevismæssige og juridiske spørgsmål.

En stor spredning kan også være et udtryk for en ressourcemæssig prioritering af de enkelte sager, f.eks. ved at voldssager, der er omfattet af politiske målsætninger, prioriteres højere ressourcemæssigt end andre sagstyper.

Overvågning af sagsproduktion og kapacitet

Jeg har endelig noteret mig, at Rigsrevisionen anbefaler, at Justitsministeriet overvejer at identificere og følge udviklingen i en række tværgående indikatorer, som kan bidrage til at vise, hvordan straffesagskæden fungerer, og hvor der er muligheder for forbedring.

Jeg kan oplyse, at jeg vil sørge for, at anbefalingen kommer til at indgå i Justitsministeriets videre overvejelser om styrkelse af det tværgående samarbejde mellem myndighederne i straffesagskæden.

Kopi af denne redegørelse er samtidig sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Karen Hækkerup